

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	6
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	9
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	11

GİRİŞ

Geçmiş medeniyetlerin ortaya koymuş olduğu birikim, günümüz modern dünya algısında bütün insanlığın ortak malı olarak kabul edilmiştir. Ancak her millet, kendi tarihî gelişimleri sürecinde yaratmış oldukları sanata millî bir bakış açısı ile yaklaşmıştır. Çünkü geçmişte üretilmiş sanat eserleri sayesinde kültürler somut biçimlerini bulmuşlardır. Bu bakımdan sanat eserleri, milletlerin bütün birikimlerinin yansıtıldığı somut objelerdir ve geçmişte milletin eseri ürettiği coğrafyada var olduğunun tartışılmaz delilleridir.

Sanat ve sanat eserleri toplumların ortaya koymuş olduğu ve kendilerine has kültür ve inançlarını temsil eden değerlerdir. Bu bakımdan özellikle geçmiş medeniyetlerin ortaya koymuş olduğu kültürel birikimlerinin tanıtılması, korunması ve sürekliliğinin sağlanmasında sanat tarihi ve eğitiminin önemi büyüktür. Sanat tarihi sadece geçmiş medeniyetlerin kültürel birikimlerinin öğrenilmesi veya öğretilmesine yardımcı olmakla kalmayıp aynı zamanda insanların kültürlerine ve geçmiş kazanımlarına da daha duyarlı olmalarını sağlamaktadır.

Sanat tarihi öğretiminde hedef, öğrencilerin algı yeteneklerinin geliştirilmesi ve sanat eserlerine belli bir bakış açısı kazandırarak, kültür ve sanat eseri arasındaki ilişkinin birey tarafından kurulmasını sağlamak olmalıdır.

Sanat tarihi eğitimi sayesinde öğrenci tarihî süreç içerisinde insanlığın ortaya koymuş olduğu sanatsal birikimi ve gelişimini gözlemleyerek, sadece kendi yaşadığı kültürel ortamın sanatsal birikimlerini değil aynı zamanda başka milletlerin/kültürlerin ortaya koymuş olduğu sanat formlarıyla karşılaştırma yapma imkânına sahip olur.

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Genel Sanat Tarihi Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Geçmiş medeniyetlerin ortaya koymuş olduğu sanatsal birikimleri tanınması ve yorumlaması,
2. Sanatın milletlerin gelişimindeki önemini kavraması,
3. Geçmiş ve günümüz arasında bağ kurması,
4. Sanat eserlerine karşı daha duyarlı olması ve bu eserlerin korunması gerektiği bilincinde olması,
5. Kültürler arası etkileşimlerden haberdar olup diğer kültürlerle karşı duyarlı bir bakış açısı elde etmesi amaçlanmıştır.

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Genel Sanat Tarihi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Araştırma
2. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
3. Eleştirel düşünme
4. Yaratıcı düşünme
5. Yorumlama
6. Analitik düşünme
7. İletişim
8. Gözlem yapma
9. Değişim ve sürekliliği algılama
10. Karşılaştırma yapma
11. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma
12. İş birliği
13. Bireysel çalışma
14. Sorgulama

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktör öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu ortaya çıkarılıp ona göre öğretim planlanmalıdır. Öğrenme anlamlı olmalıdır. Yeni öğrenilecek kavram, bilgi ve ilkeler daha önceki bilgilerle ilişkilendirilmelidir. Öğrencinin öğrendiği ilkeyi veya bilgiyi farklı durumlara ve problemlere uygulayabilmesine olanak sağlanmalıdır. Yeni konunun ana ilkeleri çeşitli örneklerle uygulatılarak öğrencinin birleştirme, kaynaştırma ve bağdaştırma yapması sağlanmalıdır. Anlatım yöntemin yanında derslerde soru cevap ve tartışma tekniklerinin kullanılması önemlidir. Öğretmen, öğrencinin bilgiyi anlamasını sağlamak için daha önce öğrendikleriyle yeni bilgilerini birleştirmesine yardım etmelidir. Öğrenciler konunun temel yapısını (kavramları, ilkeleri) tümevarım yoluyla keşfederler. Bu amaçla öğretmen öğrencilere çok fazla örnek sunmalıdır. Öğrenci bu özel örneklerdeki benzerlik ve farklılıkları gözleyerek, inceleyerek genel yapıyı keşfetmelidir. Öğrencilerin temel yapıları keşfedebilmeleri için öğrenme sürecine aktif katılmaları gerekir. Öğrenciyi harekete geçiren en önemli güdü merak, başarılı olma ve birlikte çalışmadır. Öğrenciler başarılı ve yeterli oldukları alanlara daha çok ilgi duyarlar. O nedenle sınıfta öğrencilerin başarıma güdüsü doyurulmalıdır. Öğretmen, öğrencinin kendi kendini denetlemesini ve dıştan etki olmadan içten gelen bir istekle öğrenmeyi pekiştirmesini sağlamalıdır. Öğrencilerin, bir problemi kendi başarılarına çözmeleri, yeni bir bilgiyi kendi kendilerine bulmaları birer pekiştireç rolü oynar. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme güçlük ve eksikliklerini tespit edici çalışmalar yapılmalı ve bunlar bir sonraki konuya geçmeden önce tamamlanmalıdır.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyla öğrenme, öğretmekle öğrenme, iş birlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Eğitim ortamı, öğrencilerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece öğrenciler, daha önceki öğrendiklerini sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde edeceklerdir. Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunmalı, yönergeler vermeli ve her öğrencinin kendi kararını oluşturmasına yardımcı olmalıdır.

Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme, öğrencinin öğretim programında yer alan amaç, hedef ve kazanımlara ne kadar ulaştığını yansıtan bilgileri toplama ve yorumlama sürecidir. Değerlendirme uygulamaları sadece not verme amaçlı kullanılmamalıdır. Bu uygulamalar, öğretmen ve öğrenciye öğretim-öğrenim sürecinde karşılaşılan zorlukların üstesinden nasıl gelebilecekleri, kavramalarını ve öğrenme sürecini nasıl düzenleyebilecekleri konusunda yardımcı olmalıdır.

Genel sanat tarihi dersinde kullanılması öngörülen değerlendirme çalışmalarında şu prensiplerin gözetilmesi öğretimsel kararların alınmasına, öğrenci ediniminin artırılmasına ve öğrenmenin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır: Değerlendirme çalışmaları adil, anlaşılır ve tüm öğrenciler için eşit olmalıdır. Bu çalışmalar farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencileri de desteklemelidir. Öğretim programı kazanımları ve amaçlarının yanı sıra öğrencilerin ilgi, öğrenme stilleri ve deneyimleri ile ilişkili olarak dikkatli şekilde planlanmalıdır. Sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Not ile değerlendirilmese de öğrenci öğrenmesinin ayrılmaz parçası olan sorumluluk, organizasyon, bağımsız çalışma, iş birliği, inisiyatif alma vb. öğrenme ve çalışma becerilerinin de değerlendirme çalışmaları kapsamında ele alınması uygun olacaktır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel alana ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde açık uçlu, kısa cevaplı ve çoktan seçmeli maddeler kullanılarak hazırlanmış yazılı sınavlar kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında öğrencilerin performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler, neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Genel Sanat Tarihi Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında en önemli unsur dersin sanat tarihi öğretmeni tarafından verilmesidir.
2. Öğretmen anlatacağı konuyla ilgili hazırlık yapmalı ve konuyu sade ve anlaşılır kılmalıdır. Program, tarih öncesi çağlardan başlayarak programa uygun bir şekilde kronolojik sırayla anlatılmalıdır.
3. Öğretmen konuyu anlatırken dikkat çekici örneklere yer vermelidir. Konunun anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla yakın çevreden örnek verilmesine özen gösterilmelidir.
4. Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanmalarına olanak sağlayacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
5. Bulunduğu bölgedeki tarihi ve kültürel alanlara geziler yaparak, sınıfta öğrenilen bilgilerin uygulanması sağlanmalıdır.
6. Öğrencinin sanat eserleri hakkında doğru yorum yapması ve tutarlı karşılaştırmalarda bulunması için imkân verilmelidir.
7. Sanat manevi, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Sorumluluk	Ülkesine ve dünyaya karşı sorumluluğu
Saygı	Farklılıklara karşı saygı
Çalışkanlık	Kararlılık
Öz güven	Toplum önünde konuşma

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program on üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
		1.2.2.	Sanat tarihine yardımcı alanları kavrar.	<i>Arkeoloji, Tarih, Coğrafya, Epigrafi, Etnografya, Nüvizmatik bilimlerinin ilgi alanları ve sanat tarihi alanı ile ilişkisi açıklanmalıdır.</i>

**GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
ÜNİTE VE SÜRELERİ**

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Sanat Tarihine Giriş	5	5	7
Sanat Tarihi Terminolojisi	4	8	11
Anadolu'da Tarih Öncesi Çağlar ve Sanat	3	4	5
Mezopotamya Sanatı	3	4	6
Mısır Sanatı	2	3	4
Anadolu Sanatı	9	10	14
Antik Yunan Sanatı	3	8	11
Roma Sanatı	3	5	7
Erken Hristiyan ve Bizans Sanatı	5	10	14
Avrupa Sanatı	8	15	21
TOPLAM	45	72	100

GENEL SANAT TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. SANAT TARİHİNE GİRİŞ

Terimler: Sanat, estetik, sanat tarihi.

1.1. Sanat ve Estetik

- 1.1.1. Sanat ve estetik terimlerini tanımlar.
- 1.1.2. Sanatın bireye katkılarını açıklar.

1.2. Sanat Tarihinin Alanı, Sanat Tarihinin Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi

- 1.2.1. Sanat türlerini açıklar.
- 1.2.2. Sanat tarihine yardımcı alanları kavrar.

Arkeoloji, Tarih, Coğrafya, Epigrafi, Etnografya, Nüvizmatik bilimlerinin ilgili alanları ve sanat tarihi alanı ile ilişkisi açıklanmalıdır.

1.3. Sanat Tarihinin Doğuşu-Gelişimi ve Türkiye’de Sanat Tarihi Çalışmaları

- 1.3.1. Dünya ve Türkiye’de Sanat Tarihi’nin ortaya çıkışını açıklar.
 - a) *Sanatın tarihi hakkında bilgi verilmelidir.*
 - b) *Çirkin, güzel, sanatçı kavramları açıklanmalıdır.*

2. SANAT TARİHİ TERMİNOLOJİSİ

Terimler: Malzeme, teknik, kompozisyon, form, fonksiyon, tipoloji, kütle ve hacim, çizgi, boyut, perspektif, oran, altın oran, ölçü, denge, modül, birlik-bütünlük, simetri, ritim, tanım, muhteva, ikonografi, üslup, motif, simge, malzeme, teknik, ekonomi, sanatçı, yapı malzemesi, strüktür (taşıyıcı) ve örtü öğeleri.

2.1. Sanat Eseri İle İlgili Temel Kavramlar

- 2.1.1. Sanat eserinin yapısı ile ilgili terimleri açıklar.

Malzeme, teknik, kompozisyon, form, fonksiyon, tipoloji, kütle, hacim, çizgi, boyut, perspektif, oran, altın oran, ölçü, denge, modül, birlik-bütünlük, simetri, ritim terimleri üzerinde durulmalıdır.

2.2. Plastik Sanatlarda Biçimlendirici Faktörler

- 2.2.1. Heykel, kabartma, resim ve el sanatları alanlarında biçimlendirici kavramların etkilerini açıklar.

2.3. Mimarlıkta Biçimlendirici Faktörler

- 2.3.1. Mimarlıkta biçimlendirici faktörleri açıklar.

Yapı-insan ilişkisi, kültür, mekân, estetik, psikolojik ve simgesel anlam, dinî, askerî ve sivil yapı, doğal malzeme (taş, mermer, ahşap, toprak), yapay malzeme (tuğla, kerpiç, alçı) teknik kavramları açıklanmalıdır.

2.4. Mimari Öğeler

2.4.1. Mimari anıtları meydana getiren taşıyıcı ve örtü sistemine ilişkin kavramları tanımlar.

Sürekli ve tek taşıyıcılar (sütun-ayak) kemer, tonoz, kubbe, örtü geçiş öğeleri (tromp, pandantif, Türk üçgeni) kavramları açıklanmalıdır.

3. ANADOLU'DA TARİH ÖNCESİ ÇAĞLAR VE SANAT

Terimler: Yerleşme, Tümülüs, höyük, mezar, mikrolit, kült, idol, megaron, bakır, demir, tunç, figürün, tablet.

3.1. Tarih Öncesi Çağlar

3.1.1. Tarih öncesi çağların sanat özelliklerini açıklar.

Paleolitik çağ, Mezolitik çağ, Neolitik çağ, Kalkolitik çağ ve Maden Çağı üzerinde durulur.

3.1.2. Tarih öncesi çağlara ait Anadolu'daki önemli kültür merkezlerini ifade eder.

İstanbul Yarımburgaz, Antalya Beldibi, Karain Mağaraları, Samsun Tekeköy, Van Tilkitepe, Mersin Yümüktepe, Konya Çatalhöyük, Diyarbakır Çayönü, Burdur Hacılar, Şanlıurfa Göbeklitepe, Batman Hallan Çemi, Denizli Beyce Sultan, Karaman Can Hasan, İstanbul Fikirtepe, Burdur Hacılar, Elazığ Norşuntepe, Çanakkale Truva, Çorum Alacahöyük, Kayseri Kültepe yerleşmeleri vurgulanmalıdır.

3.1.3. Dönem insanının yaşayış tarzının sanat eserleri üzerindeki etkisini açıklar.

4. MEZOPOTAMYA SANATI

Terimler: Ziggurat, sunak, saray, heykel, kabartma, çivi yazısı.

4.1. Sümer, Akad, Asur, Babil, Elam Sanatı

4.1.1. Mezopotamya uygarlıklarının sanat özelliklerini açıklar.

4.1.2. Mezopotamya uygarlıklarının mimari ve heykellerinin özelliklerini açıklar.

a) Şehir devletleri Ur, Uruk, Nippur, Lagaş ve Eridu vurgulanmalıdır.

b) Nanna Ziggurati hakkında bilgi verilmelidir.

4.1.3. Dönemin önemli yerleşmelerinin bulunduğu yerleri harita üzerinde gösterir.

5. MISIR SANATI

Terimler: Mastaba, piramit, kaya tapınakları, obelisk, fresko, kült, lahit, heykel, resim.

5.1. Mısır mimarisi, resim ve heykel

5.1.1. Mısır mimarisini açıklar.

a) Mısır tarihî devirleri ve Piramitlerin mimari özellikleri vurgulanmalıdır.

b) Keops, kefren ve mikerinos piramitleri, Abu Simbel Kaya Tapınağı, Deyr-ül Bahr, Kraliçe Haçepsut Tapınağı, Luksor Amon Tapınağı tanıtılmalıdır.

5.1.2. Mısır resim ve heykel sanatının özelliklerini açıklar.

Sifenks Anıtı tanıtılmalıdır.

6. ANADOLU SANATI

Terimler: Tablet, tapınak, potern, orthostat, sfenks, hiyeroglif, şehrin ögeleri, mozaik, kybele, tümülüs, apadana, grifon.

6.1. Hitit Sanatı

6.1.1. Hitit sanatının karakteristik özelliklerini açıklar.

Hititlerin yaşadığı coğrafi alan ve tarih hakkında bilgi verilmelidir.

6.1.2. Hitit tabletlerinin içeriğini ve önemini açıklar.

6.1.3. Hitit dinî inançlarının sanata etkisini yorumlar.

6.1.4. Hitit seramik, heykel ve kabartma örneklerini ayırt eder.

6.1.5. Hitit şehir yapılarının özelliklerini açıklar.

a) Hitit şehirlerinden Hattuşaş ve Alacahöyük hakkında bilgi verilmelidir.

b) Hitit dönemi açık hava tapınakları açıklanarak, Yazılıkaya açık hava tapınağı tanıtılmalıdır.

6.2. Frigya Sanatı

6.2.1. Frig Sanatının karakteristik özelliklerini açıklar.

a) Friglerin yaşadığı coğrafi alan ve tarih hakkında bilgi verilmelidir.

b) Gordion, Alişar, Kültepe yerleşim yerleri vurgulanmalıdır.

c) Midas ile ilgili mitolojik öykülere yer verilmelidir.

d) Mezar yapıları (Tümülüs, Kaya Mezarları) üzerinde durulmalıdır.

6.2.2. Frig el sanatı ürünlerini tanıtır.

6.3. Lidya Sanatı

6.3.1. Lidya sanatının karakteristik özelliklerini açıklar.

a) Lidyalıların yaşadığı coğrafi alan ve tarih hakkında bilgi verilmelidir.

b) Sardes yerleşim merkezi üzerinde durulmalıdır.

c) El sanatı örnekleri üzerinde durulmalıdır.

6.4. Urartu Sanatı

6.4.1. Urartu dönemi sanat ve mimarlık eserlerinin özelliklerini açıklar.

a) Urartuların yaşadığı coğrafi alan ve tarih vurgulanmalıdır.

b) Din anlayışları, buna bağlı olarak inandıkları tanrılar ve mezar yapıları hakkında bilgi verilmelidir.

c) Küçük el sanatları örnekleri verilmelidir.

d) Van Tuşba ve Çavuştepe yerleşmeleri hakkında bilgi verilmelidir.

7. ANTİK YUNAN SANATI

Terimler: Tapınak, arşitrav, ekinos, abakus, triglif, metop, stilobat, sima, mitoloji, tanrılar, dor, iyon, korint, izgara plan, stadium, odeon, agora, gimnazyum, kütüphane, tiyatro, bouleterion.

7.1. Antik Yunan Mimarisi

7.1.1. Antik Yunan Mimarisinin genel özelliklerini açıklar.

7.1.2. Tapınak Mimarisinde görülen plan farklılıklarını ayırt eder.

7.2. Antik Yunan Heykel Sanatı

7.2.1. Antik Yunan Heykel Sanatının özelliklerini açıklar.

a) *Grekl tapınağı ve mitolojisinin Anadolu'da ortaya çıkışı ve gelişimi örneklerle açıklanmalıdır.*

b) *Tapınak mimarisini oluşturan elemanlar açıklanmalıdır.*

c) *Grekl şehrini meydana getiren öğeler açıklanmalıdır.*

8. ROMA SANATI

Terimler: Tapınak, bazilika, forum, zafer takı, su kemeri, hamam, amfiteatr, tiyatro, stadion, lahit, kabartma, mozaik, portre

8.1. Roma Mimarisi

8.1.1. Roma mimarisinin genel özelliklerini açıklar.

8.1.2. Roma mimarisine ait yapı türlerini ayırt eder.

8.2. Roma Heykel Sanatı

8.2.1. Roma heykel sanatının genel özelliklerini açıklar.

Roma Panteon tapınağı, Ankara Augustus tapınağı, Kütahya Çavdarhisar Zeus tapınağı ve Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi'nde bulunan taban mozaikleri tanıtılmalıdır.

9. ERKEN HRİSTİYAN VE BİZANS SANATI

Terimler: Katakomp, yer altı şehri, fresko, manastır, kilise, şapel, bazilika, apsis, nef, bema, narteks, pastaforium, saray, su kemeri, sarnıç, kale, sur, mozaik, ikona.

9.1. Erken Hristiyan Sanatı

9.1.1. Erken Hristiyan sanatının genel özelliklerini açıklar.

Roma katakompları, Nevşehir Derinkuyu ve Kaymaklı yer altı şehirleri tanıtılmalıdır.

9.2. Bizans Sanatı

9.2.1. Bizans sanatının genel özelliklerini açıklar.

9.2.2. Bizans mimarisinin özelliklerini kavrar.

a) *Kilise mimarisi ve öncülü olan Bazilikalar vurgulanmalıdır.*

b) *Kilise mimarisinde uygulanan plan tipleri ve örnekleri açıklanmalıdır.*

c) *İstanbul-Küçük Ayasofya (sergios Bacchos), İstanbul-Ayasofya, Demra Aziz Nicolaus Kilisesi, Aya İrini Kilisesi vurgulanmalıdır.*

d) *Manastırlar hakkında bilgi verilerek Trabzon-Sümela Manastırı tanıtılmalıdır.*

- 9.2.3. Bizans Dönemi kentini meydana getiren öğeleri açıklar.
Agustion meydanı, I. Theodosius Obeliski, Çemberlitaş, Kız Taşı, Arcadius Sütunu, Tekfur Sarayı ve Büyük Saray, Valens (Bozdoğan) Su kemerleri, Yerebatan Sarnıcı ve İstanbul surları tanıtılmalıdır.
- 9.2.4. Bizans resim sanatının özelliklerini açıklar.
Erken Bizans, İkonoklazma, Orta Bizans ve son dönem Bizans resim sanatının özellikleri örneklerle açıklanmalıdır.

10. AVRUPA SANATI

Terimler: Katedral, kilise, koro, kripta, rozet, portal, vitray, tonoz, kemer, kubbe

10.1. Roman Sanatı

- 10.1.1. Roman Sanatının genel özelliklerini açıklar.
a) *Roman Sanatının görüldüğü coğrafya, harita üzerinde açıklanmalıdır.*
b) *Roman Sanatının örneklerinden olan Almanya-Aachen Katedrali, İtalya-Pisa Katedrali, İtalya-Modena Katedrali tanıtılmalıdır.*
c) *Almanya Saint Michel Kilisesinin özellikleri açıklanmalıdır.*

10.2. Gotik Sanatı

- 10.2.1. Gotik Sanatının genel özelliklerini açıklar.
a) *Gotik Sanatının görüldüğü coğrafya üzerinde durulmalıdır.*
b) *Fransa-Notre Dame La Grande Kilisesi, Charters Katedrali, İngiltere-Wells Katedrali, İspanya-Toledo Katedrali üzerinden gotik sanatının genel özellikleri vurgulanmalıdır.*

- 10.2.2. Roman ve gotik sanatını karşılaştırır.

10.3. Rönesans Sanatı

- 10.3.1. Rönesans kavramını açıklar.
- 10.3.2. Rönesans'ı hazırlayan etkenleri kavrar.
a) *Hümanist düşüncenin Rönesans sanatı üzerindeki etkisi açıklanmalıdır.*
b) *Burjuva sınıfının ortaya çıkışı ve sanat hamilikleri üzerinde durulmalıdır.*
- 10.3.3. Rönesans mimarisinin genel özelliklerini açıklar.
Filippo Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Donato Bramante gibi dönem mimarları ve inşa ettikleri yapılar tanıtılmalıdır.
- 10.3.4. Rönesans heykel sanatının genel özelliklerini kavrar.
Lorenzo Ghiberti, Donatello, ve Michelangelo ve eserleri hakkında bilgi verilmelidir.
- 10.3.5. Rönesans resim sanatının genel özelliklerini açıklar.
Giotto di Bondone, Leonardo da Vinci, Tiziano Vecellio, Pieter Brueghel, Albrecht Dürer ve eserleri hakkında bilgi verilmelidir.